



Vlaanderen
verbeelding werkt

Stelsel van leren en werken

Carl Lamote

Departement Onderwijs en Vorming

Afdeling Secundair Onderwijs en Leerlingenbegeleiding

Inhoud

- ▶ Historiek van 'leren en werken'
- ▶ Decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap (2008)
- ▶ Cijfermatig overzicht huidige situatie
- ▶ Knelpunten van het huidig systeem (selectie)
- ▶ Belang van kwalificatie



Vlaanderen
verbeelding werkt

Historiek

Historiek

- ▶ Idee gaat terug naar Middeleeuwen
- ▶ Echte 'start' van deeltijds onderwijs volgt uit wet op de leerplicht (29/06/1983; Minister Coens)
 - Verlenging leerplicht van 14 naar 18
 - Deeltijds leerplichtig vanaf 16 (of 15); einde leerplicht: 18
- ▶ Beweegredenen voor verlenging velerlei; impact niet steeds even eenduidig:
 - Conformerering aan toenemende (belang van) scolarisatie
 - Verhoging van gekwalificeerde uitstroom, met aangepaste trajecten
 - Effect: verlaging vroegtijdig schoolverlaten, verhoging spijbelproblematiek.

Historiek

► 2008: decreet leren en werken als 'hervorming' van voorgaand beleid.

→ Volwaardig kwalificerende leerweg voor alle deelsystemen

→ Deeltijds leren = voltijds engagement



Vlaanderen
verbeelding werkt

Decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap (10 juli 2008)

Kortweg: Decreet Leren en Werken

Decreet leren en werken (2008)

- ▶ Opzet (omzendbrief Leren en Werken, 2008)
 - het voltijds engagement voor zoveel mogelijk jongeren realiseren,
 - met behoud van de meersporigheid de afstemming tussen het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DO), de leertijd en de deeltijdse vormingen (DV) vergroten,
 - een traject op maat van elke jongere aanbieden,
 - elke jongere een volwaardige kwalificatie aanreiken

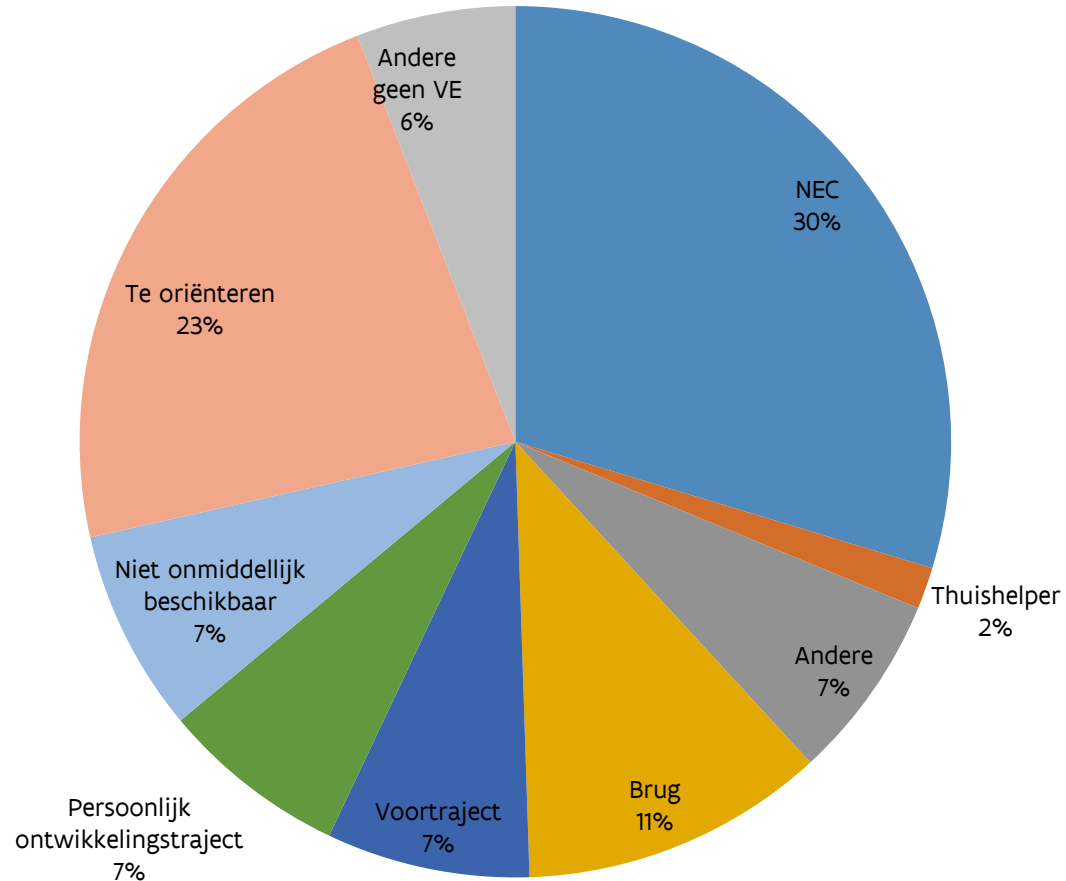
Decreet leren en werken (2008)

- ▶ Subsystemen:
 - Deeltijds beroepssecundair onderwijs (CDO)
 - Deeltijdse vorming (CDV)
 - Leertijd
- ▶ Voltijds engagement?
 - Component leren
 - Component werken
- ▶ Geen voltijds engagement?
 - Uitschrijving
 - 'te oriënteren' of 'niet onmiddellijk beschikbaar'
- ▶ Invulling component afhankelijk van subsysteem (zie volgende dia)



DBSO		Leertijd
Persoonlijk ontwikkelingstraject <i>een traject voor kwetsbare jongeren in problematische situaties waarbij, door middel van intensieve individuele begeleiding en aangepaste activiteiten, de zelfredzaamheid en het maatschappelijk functioneren van jongeren wordt verhoogd en waarbij ze op die wijze worden voorbereid op een arbeidsgericht traject</i>		
Voortraject <i>een specifieke opleidings- en begeleidingsmodule, gericht op jongeren met ontoereikende attitudes en vaardigheden die nog geen duidelijk loopbaanperspectief hebben, en dat als traject altijd past in een arbeidsgerichte context</i>		Voortraject: <i>uitsluitend in geval van ontstentenis van de praktijkopleiding ingevolge verbreking of opschorting van de leerovereenkomst</i>
Brugproject <i>een vorm van arbeidsparticipatie, gericht op jongeren die arbeidsbereid zijn, maar hun arbeidsgerichte attitudes en vaardigheden nog verder moeten ontwikkelen</i>		
Arbeidsdeelname <i>de volwaardige arbeidsparticipatie van jongeren in het reguliere economische circuit of de daaraan gelijkwaardige activiteiten</i>		Arbeidsdeelname
	Arbeidsdeelname= 1° elke vorm van reguliere al dan niet bezoldigde tewerkstelling op basis van een overeenkomst die zich ontleent aan een wet, decreet of besluit; [incl. thuishelpers] 2° het volgen van een sportgerelateerde opleiding binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs [...]; 3° het vrijwilligerswerk, zoals bij wet bepaald; 4° het tijdelijk volgen van een bijkomende opleiding of cursus die specifiek gericht is op het verhogen van de tewerkstellingsperspectieven of inzetbaarheid op de arbeidsmarkt; 5° het verrichten van culturele, sociale of sportactiviteiten georganiseerd door een instantie van de overheid of erkend door of namens een overheid.	

Voltijds engagement dbso?



Vlaanderen
verbeelding werkt

Korte schets landschap

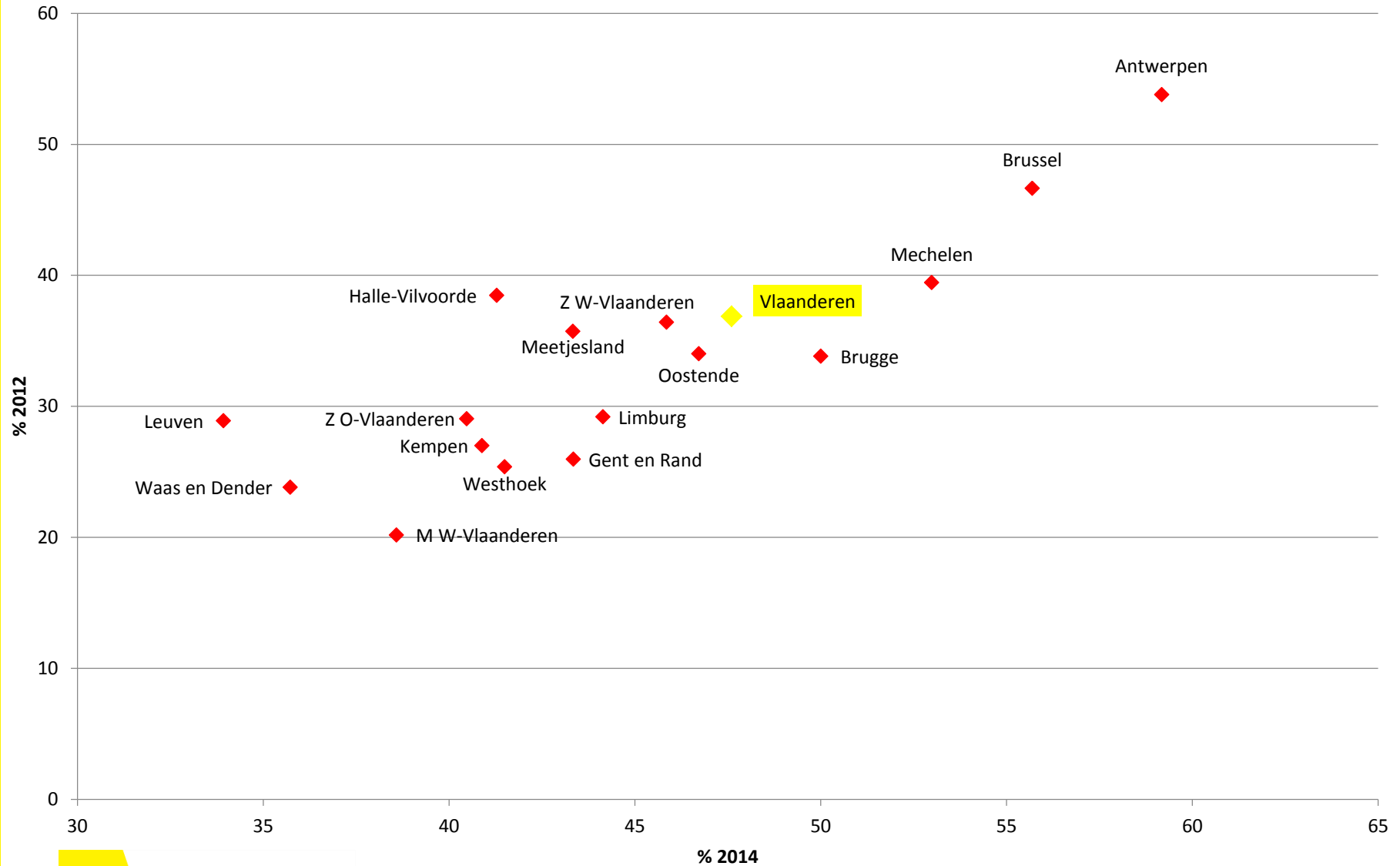
- ▶ 47 Centra voor Deeltijds Onderwijs (waaronder 5 autonoom)
- ▶ 20 Syntra-campusen
- ▶ 16 regionale overlegplatformen
 - Bespreken regionaal opleidings- en vormingsaanbod
 - Deskundigheid uitwisselen
 - Bespreken van toeleiding, oriëntering en doorverwijzing
 - Initiatieven nemen voor realisatie VE
 - Kwalitatief/kwantitatief afstemmen vraag/aanbod VT, Brug, arbeidsdeelname
 - Problematische afwezigheden
- ▶ DBSO: 8.867 leerlingen
- ▶ Leertijd: 2.750 leerlingen



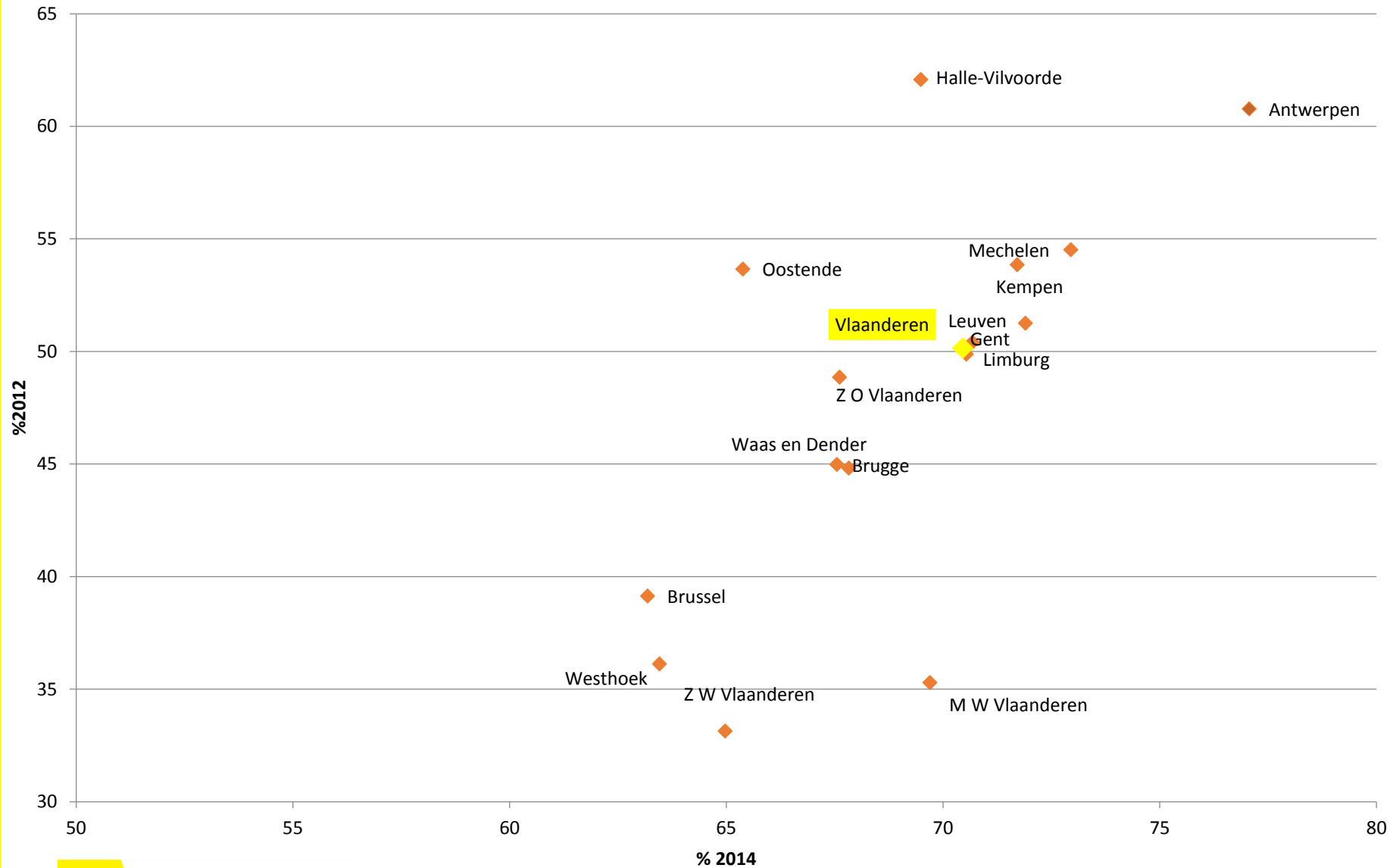
Profiel leerlingen (2012-2013)

- ▶ Leerplichtig vs. niet-leerplichtig:
 - DBSO: 59% vs. 41%
 - Leertijd: 69% vs. 31%
- ▶ Geslacht
 - DBSO: M 68%, V 32%
 - Leertijd: idem
- ▶ Schoolse achterstand
 - DBSO: Gemiddeld 1,2 jaar
 - Leertijd: geen gegevens ontvangen
- ▶ Thuis taal
 - DBSO: 79% NL, 21% niet-NL
 - Leertijd: 93% NL, 7% niet-NL

Dbso: % +18-jarigen binnen ROP



Leertijd: %+18-jarigen binnen ROP



Financiering (decreet Art. 86 t.e.m. 96)

- ▶ Dbso, theoretische vorming leertijd en centra voor deeltijdse vorming worden erkend en gesubsidieerd (of gefinancierd) door Vlaamse Gemeenschap.
 - Dbso: personeelsomkadering, werkingsmiddelen en aanvullende middelen
 - Leertijd: financiering binnen BVR betreffende de erkenning en de subsidiëring van de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen
 - Centra deeltijdse vorming: personeel en werkingskosten

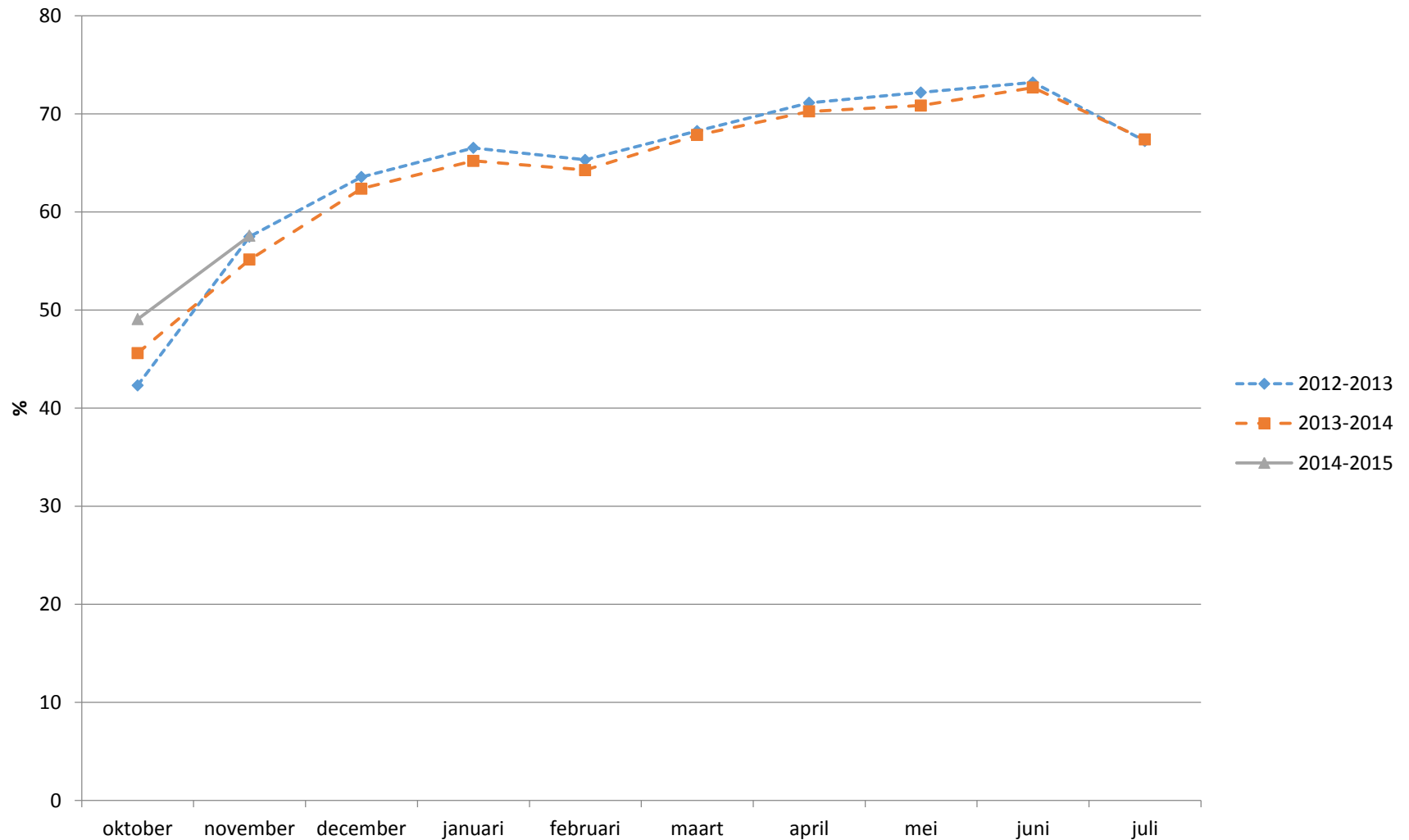
Financiering

- ▶ Fasen binnen DBSO: zowel Vlaamse als Europese middelen:
 - Persoonlijke ontwikkelingstrajecten: VL
 - Voortrajecten: VL + EU
 - Brugprojecten: EU
 - Alternerend leren: EU

Verder cijfermateriaal: focus op dbso

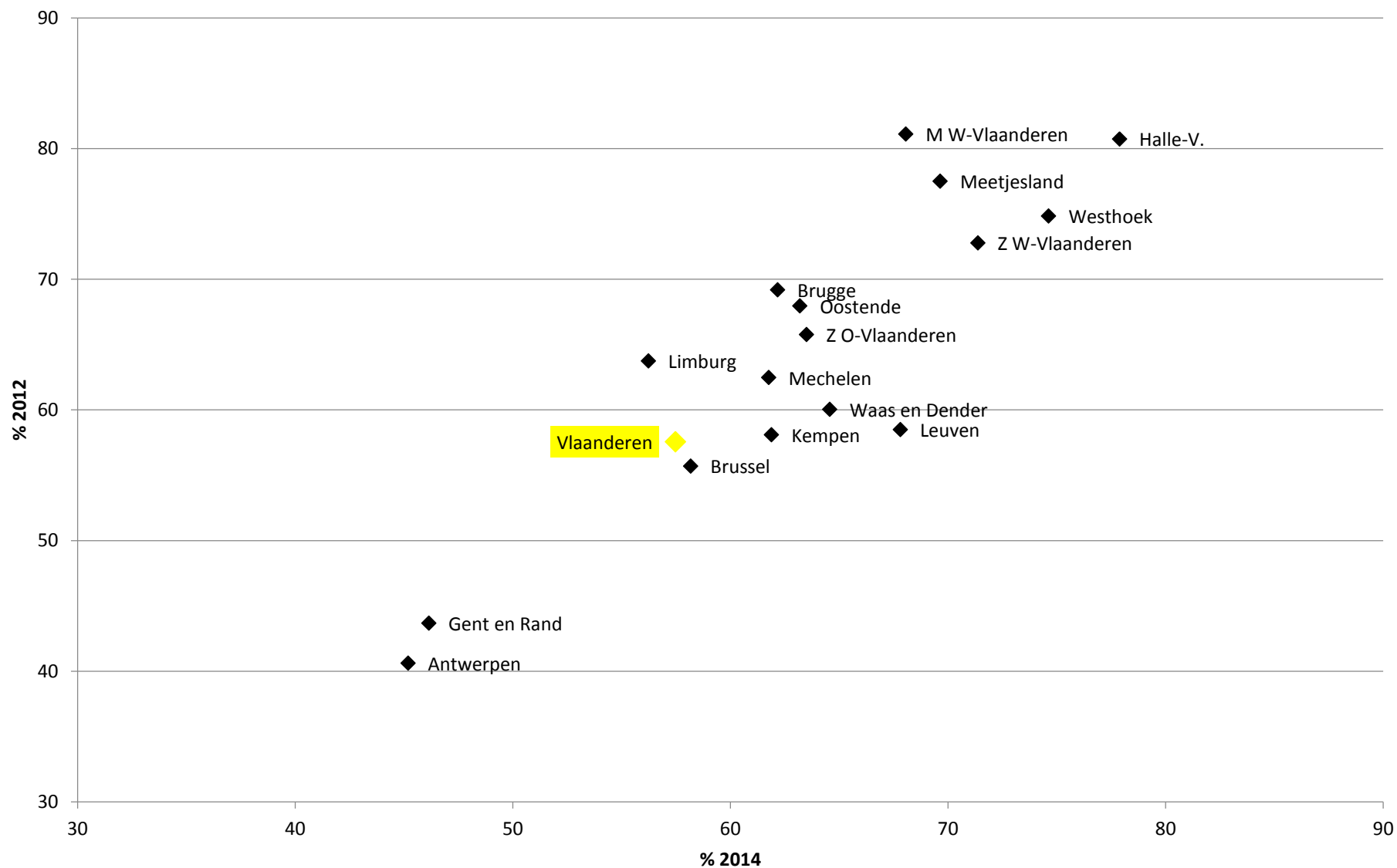
Voltijds engagement

Voltijds engagement dbso



Vlaanderen
verbeelding werkt

Evolutie voltijds engagement ROP 2012-2014

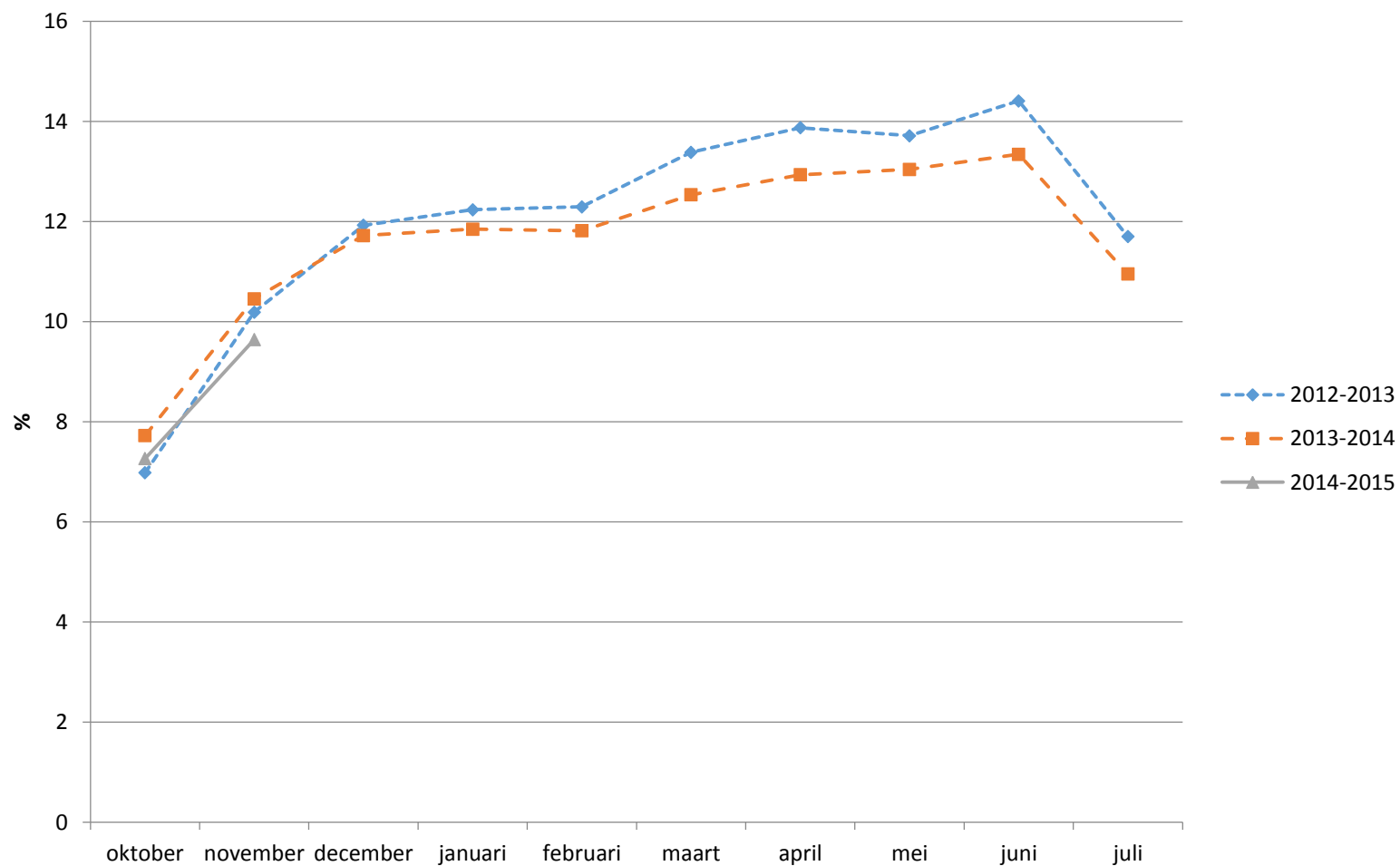




Vlaanderen
verleedig werkt

Brugprojecten

Brugprojecten evolutie 2012-2014



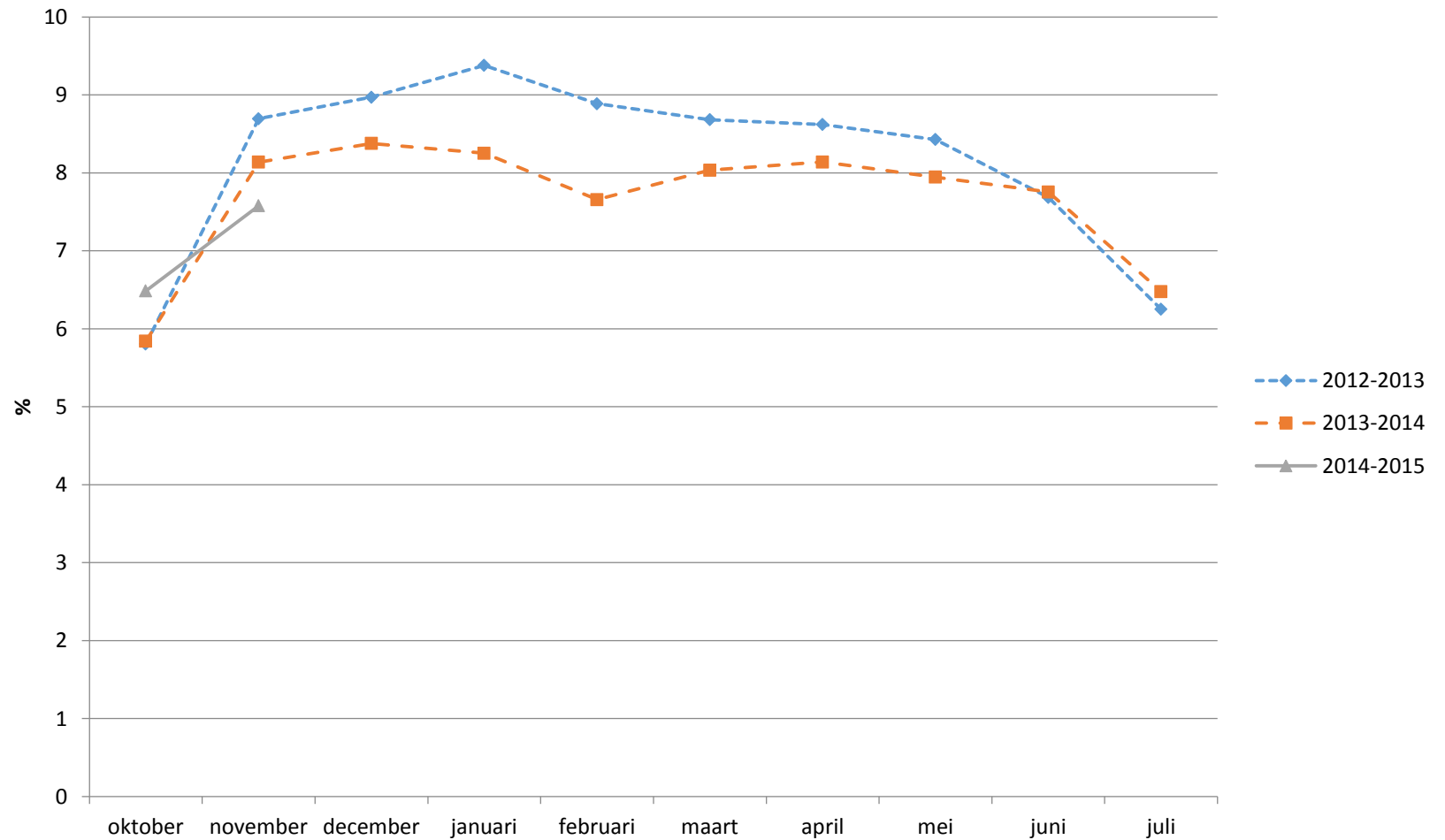
Vlaanderen
verbeelding werkt



Vlaanderen
verdedigt werk

Voortrajecten

Voortrajecten

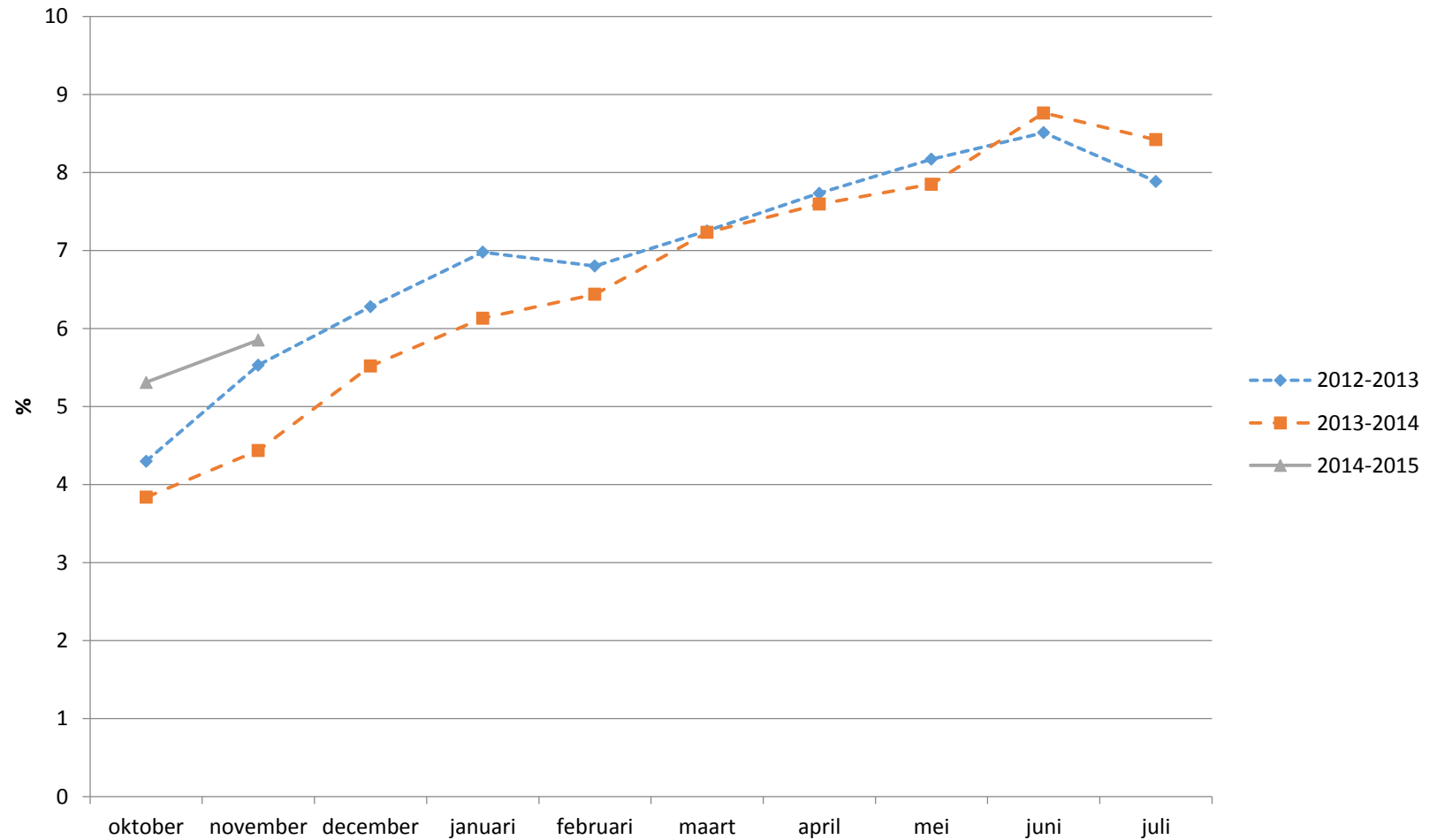


Vlaanderen
verbeelding werkt



Persoonlijke ontwikkelingstrajecten

POT



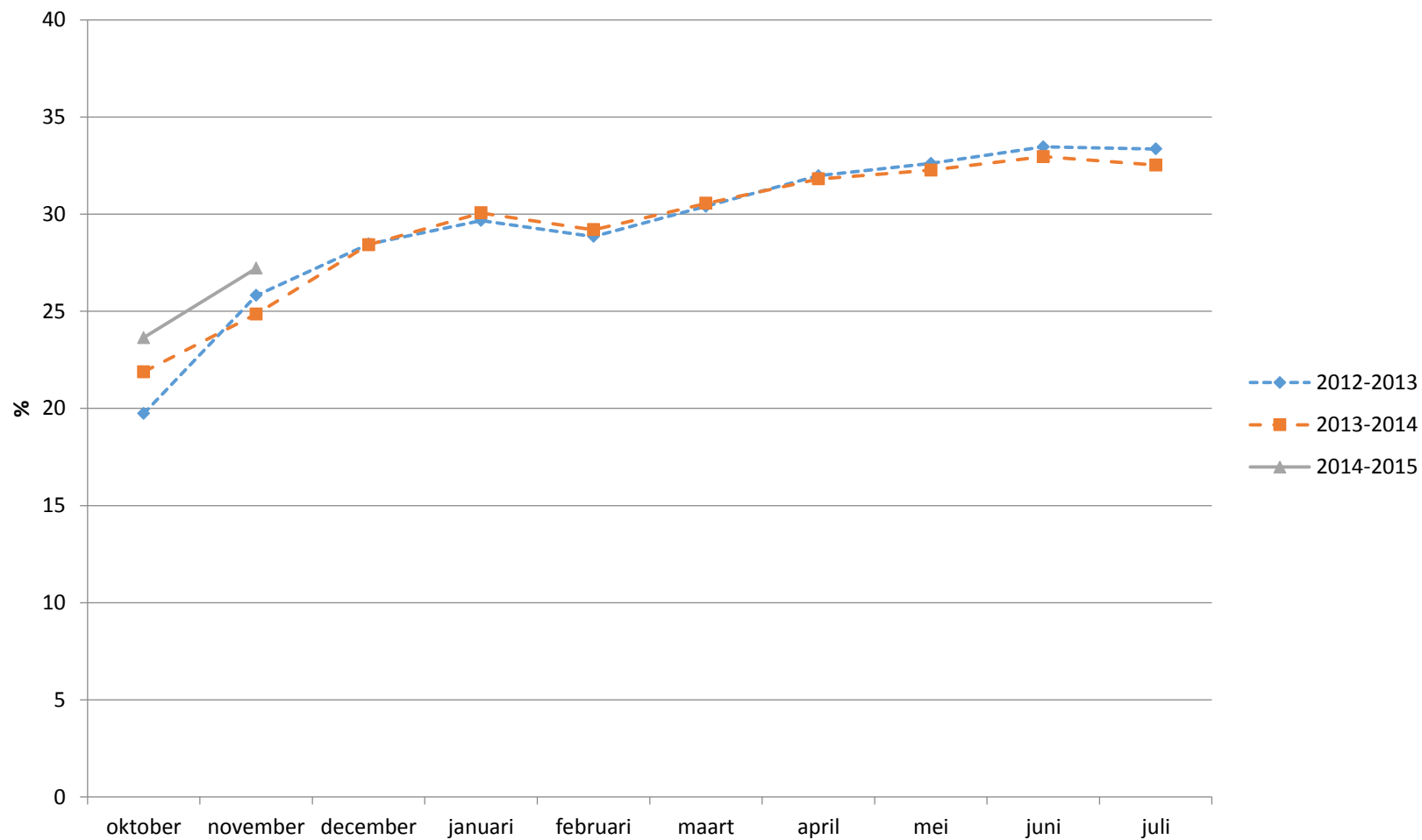
Vlaanderen
verbeelding werkt



Vlaanderen
verleedig werk

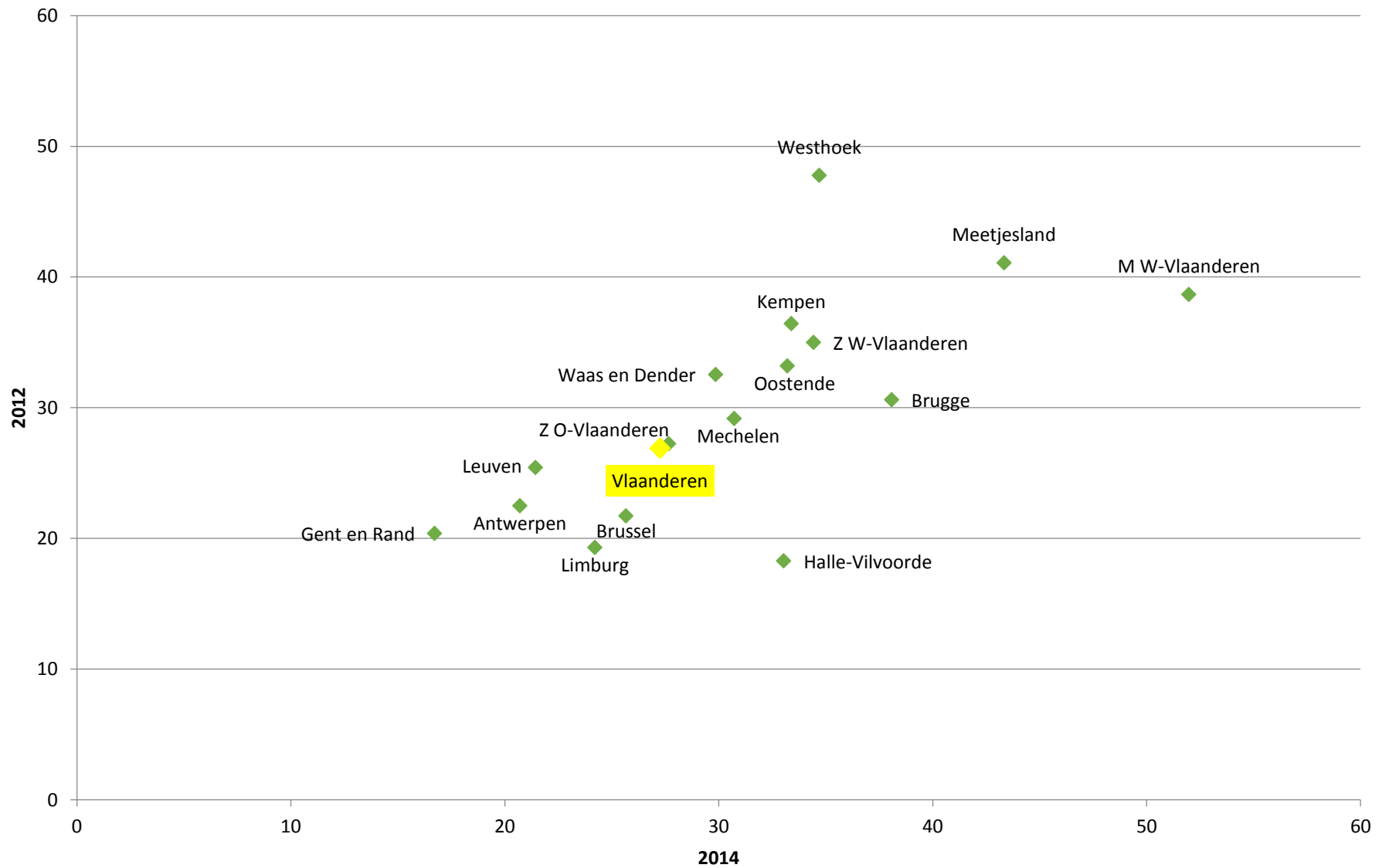
Arbeidsdeelname

NEC

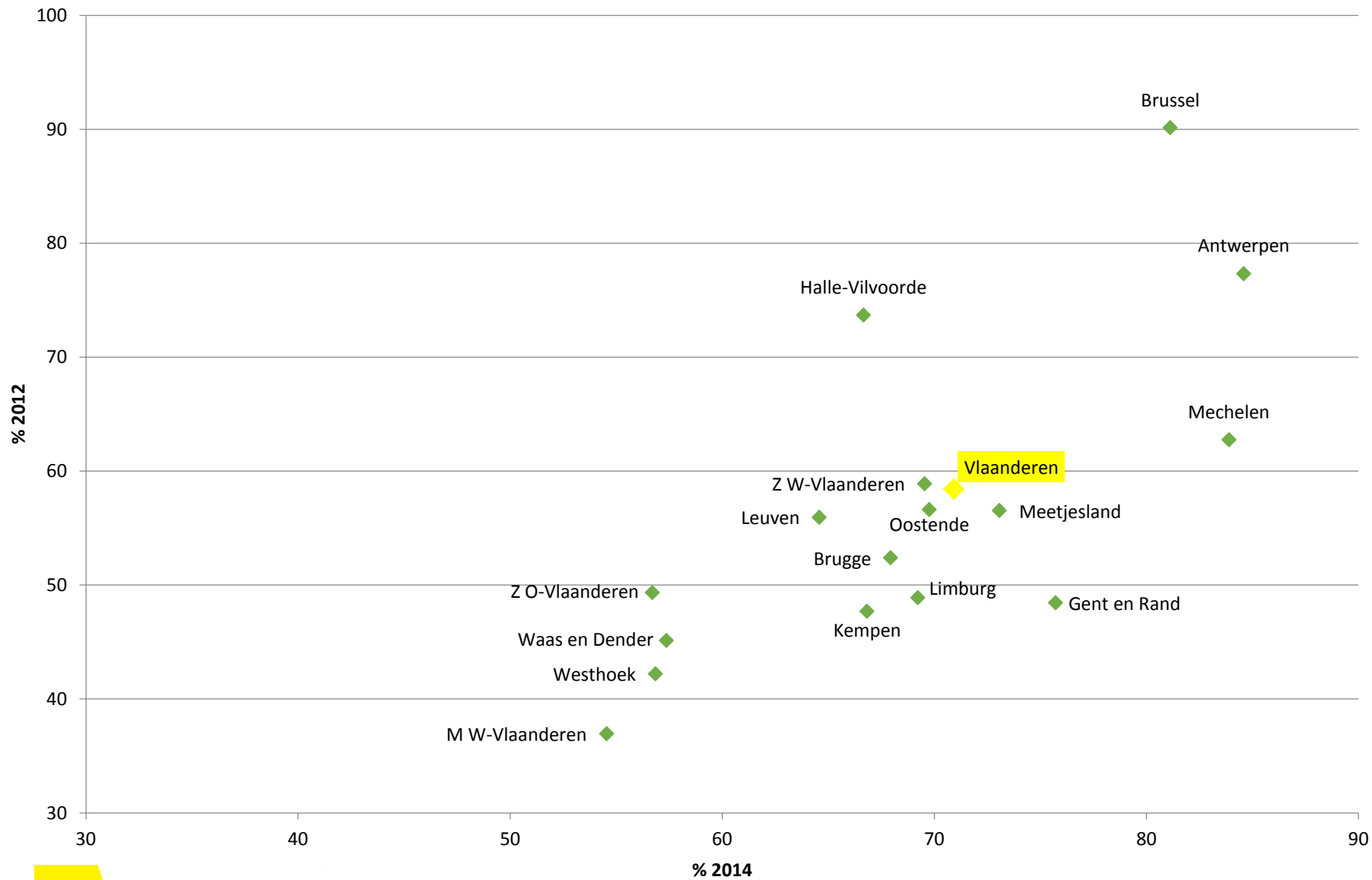


Vlaanderen
verbeelding werkt

% Tewerkstelling NEC binnen ROP – Evolutie 2012 – 2014



Tewerkstelling binnen ROP: % +18-jarigen

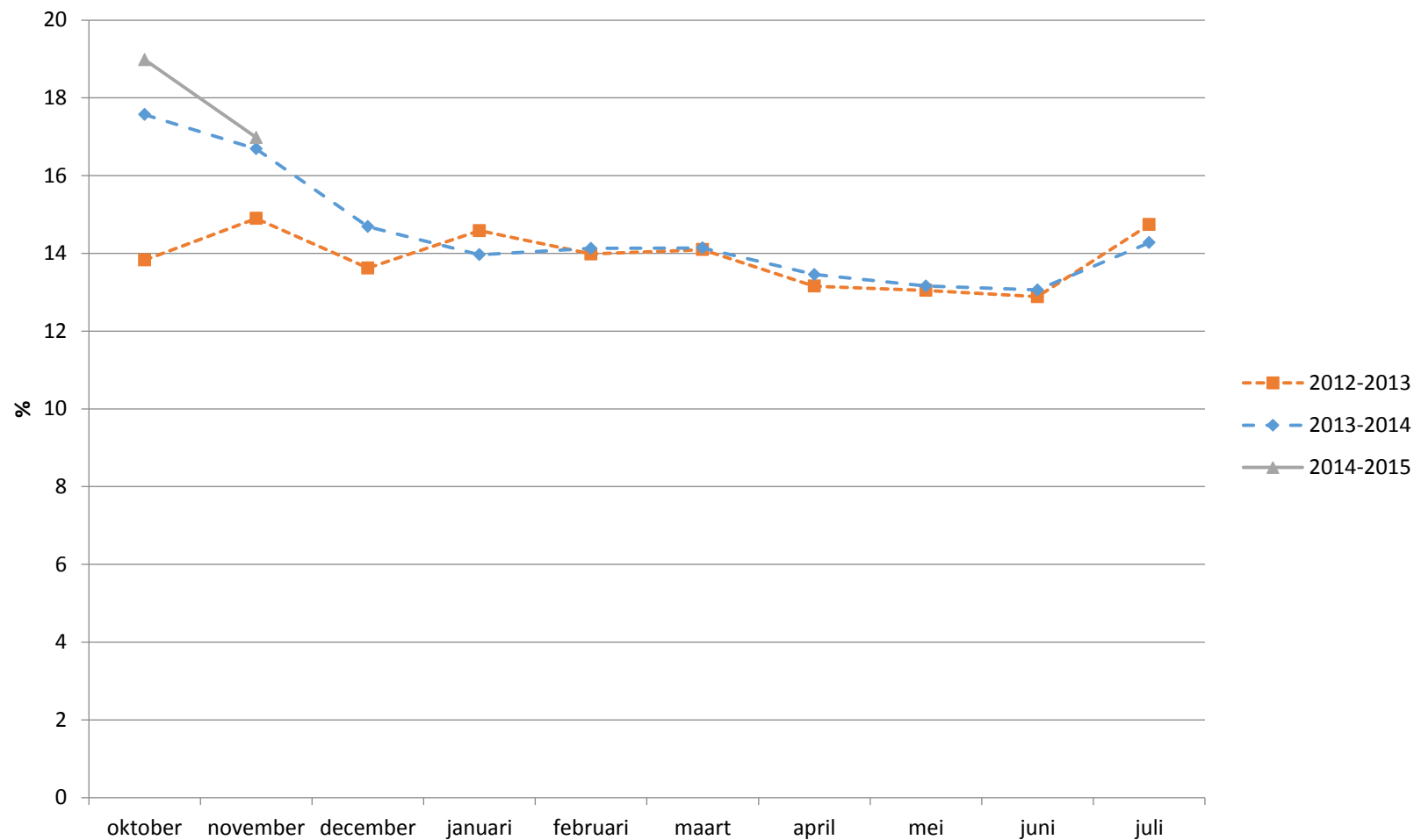


Vlaanderen
verbeelding werkt



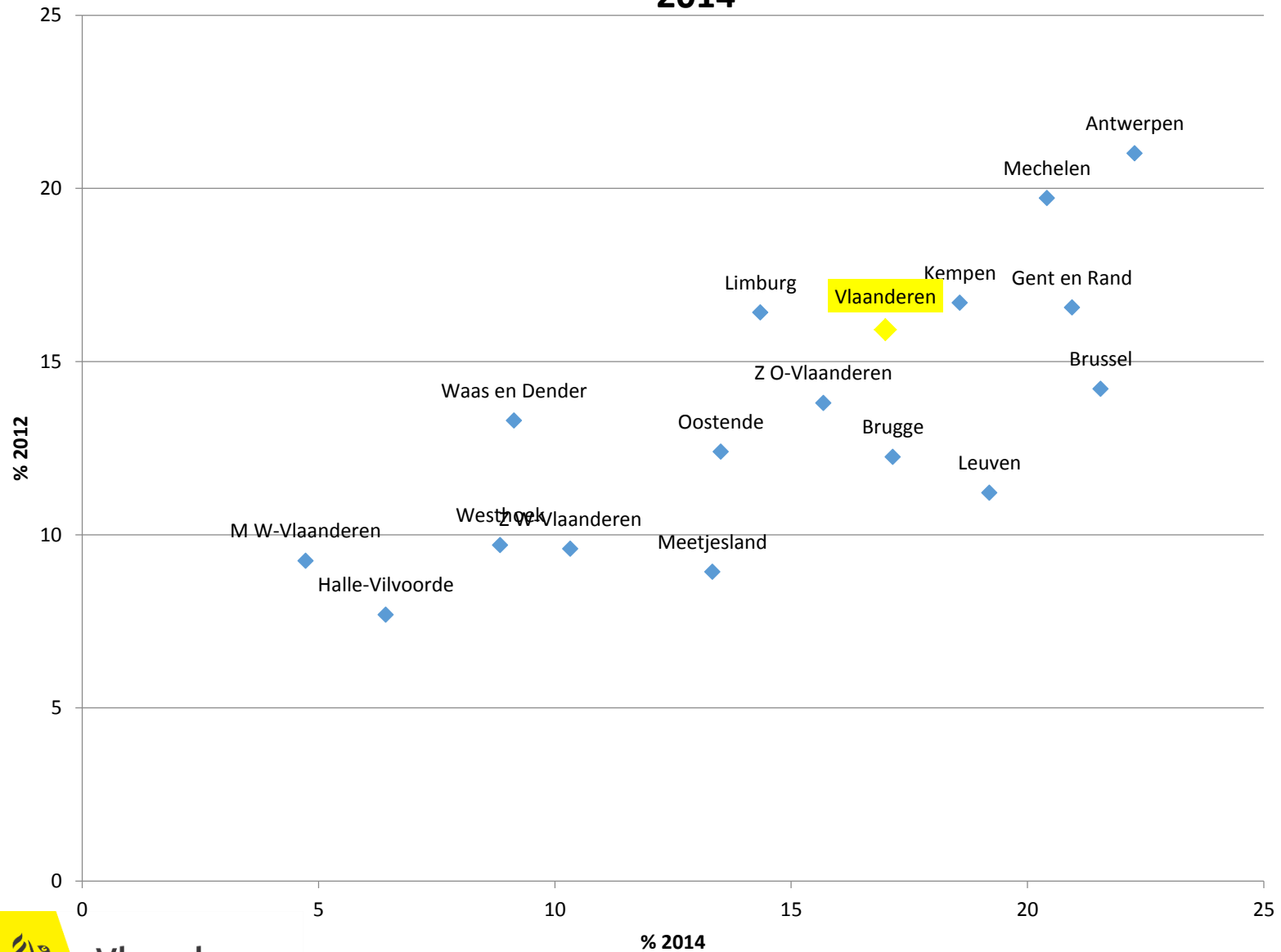
Te oriënteren naar tewerkstelling

Te oriënteren naar arbeid

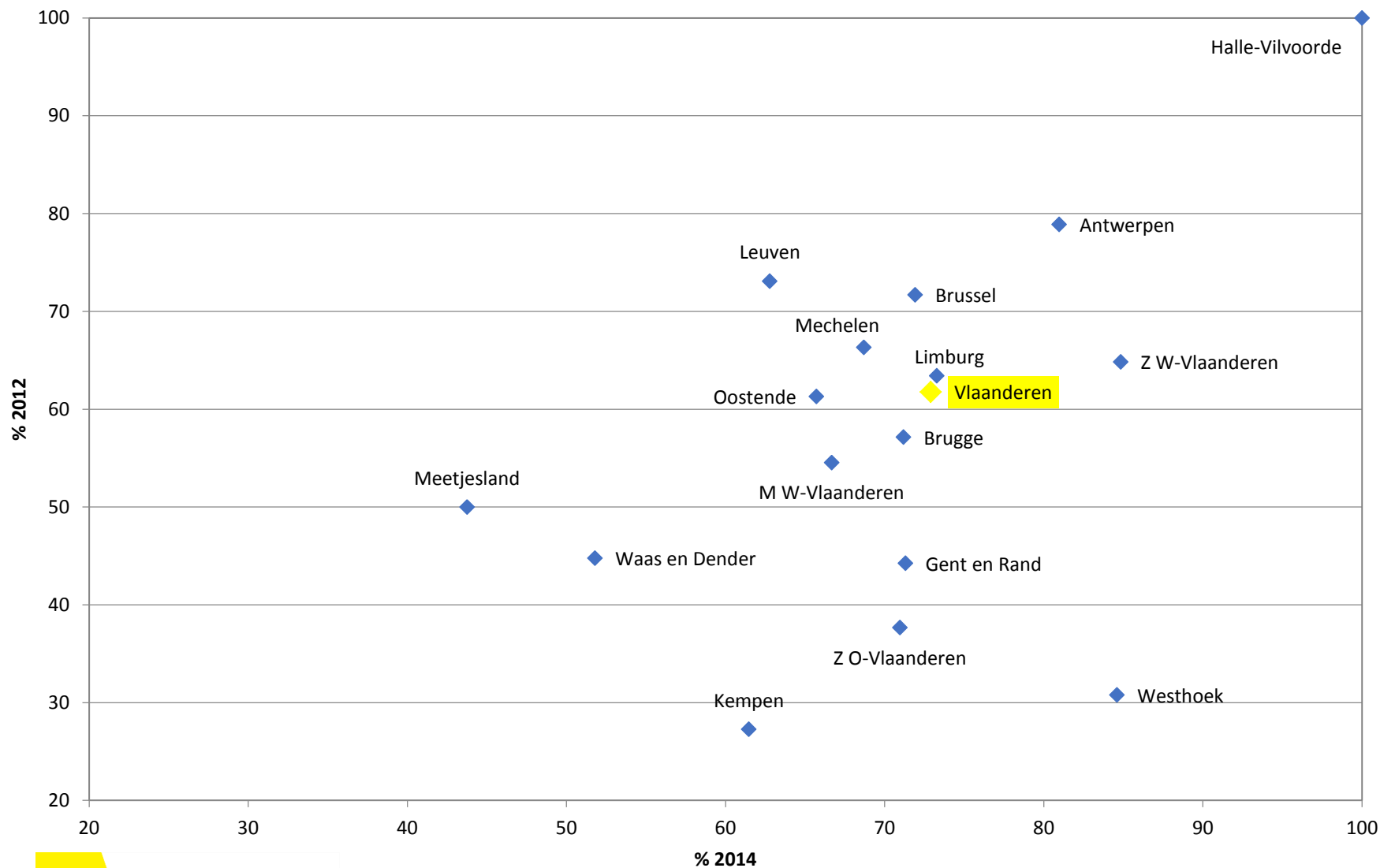


Vlaanderen
verbeelding werkt

% jongeren te oriënteren naar tewerkstelling per ROP - Evolutie 2012 - 2014



Te oriënteren naar arbeid binnen ROP: % +18-jarigen



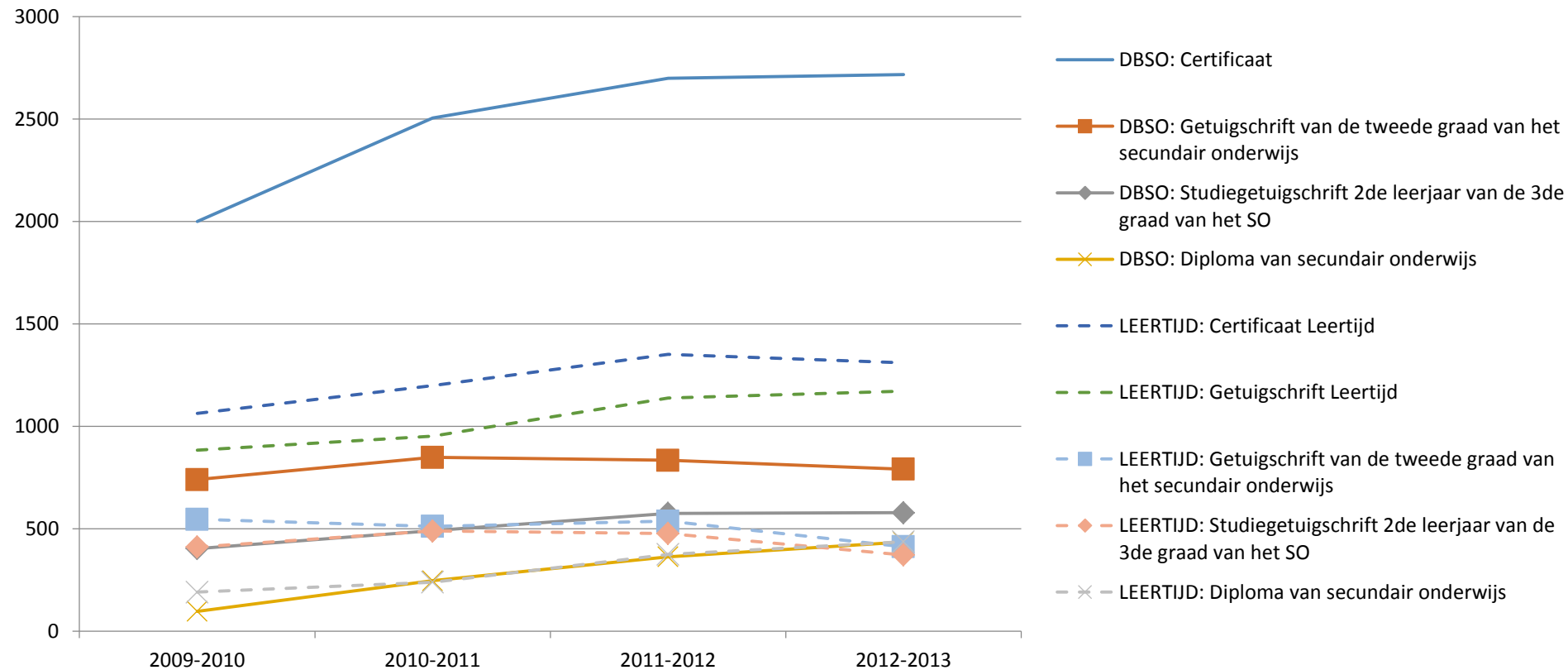
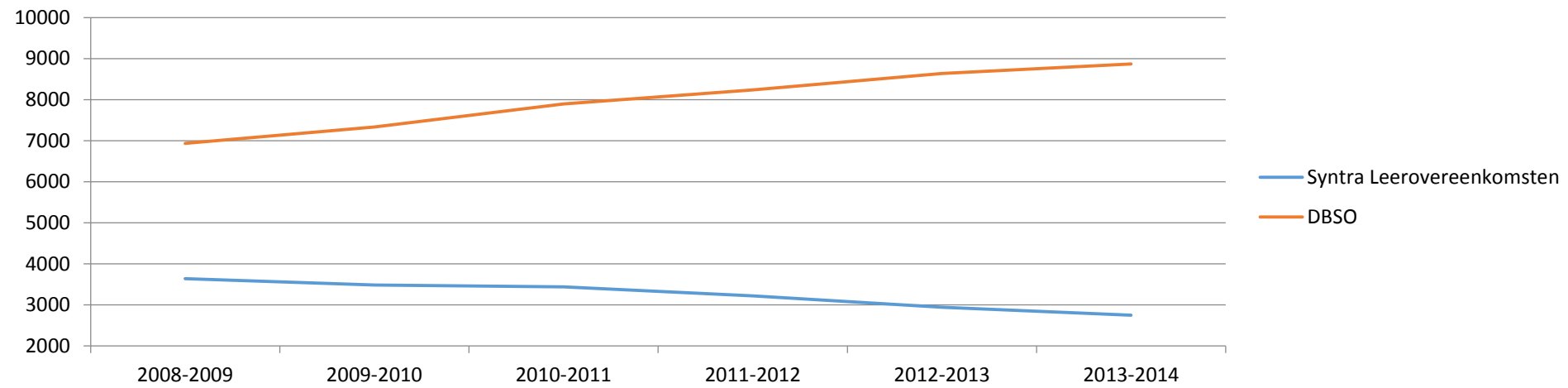
Vlaanderen
verbeelding werkt

Kwalificerend?

2011-2012	DBSO	Leertijd
Getuigschrift	834	532
Studiegetuigschrift	575	476
Diploma	363	368

2012-2013	DBSO	Leertijd
Getuigschrift	791	412
Studiegetuigschrift	578	372
Diploma	435	437

Evoluties leerlingenaantallen





Vlaanderen
verbeelding werkt

Belang van kwalificatie

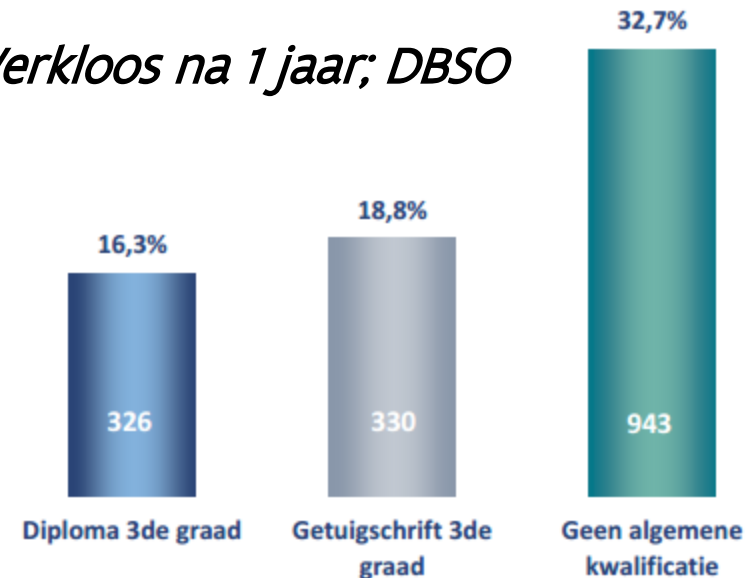
Belang van kwalificatie

- ▶ Elchardus (2013): kwalificatie/geen kwalificatie zorgt voor ongelijkheid in werk, gezondheid en participatie (zie ook Lamote, Van Landeghem, Blommaert, Nicaise, De Fraine, & Van Damme, 2013)
- ▶ Nicaise (2012): verband tussen kwalificatie en armoederisico
- ▶ Hanushek (2009): belang voor het vinden van een goede baan, maar eveneens voor samenleving/economische groei. Hoe beter opgeleid, hoe meer kennisproductie; impact op economische groei
- ▶ Psacharopoulos (2007): hogere werkloosheid bij ongekwalificeerden resulteert in hogere overheidsuitgaven aan werkloosheidsuitkering

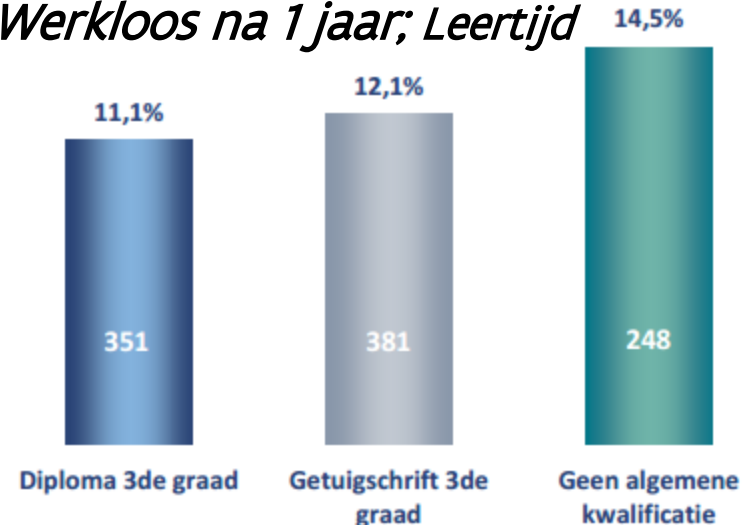
Wat betekent kwalificatie in leren en werken?

- ▶ Naast (studie)getuigschrift en diploma, ook certificaat te behalen
- ▶ Schoolverlatersstudie VDAB: vooral voor DBSO jongeren grote meerwaarde van studiegetuigschrift of diploma op tewerkstelling
- ▶ Belang van kwalificatie en algemene vorming niet enkel voor intrede, maar eveneens voor handhaving op arbeidsmarkt (Lavrijsen & Nicaise, 2014)

Werkloos na 1 jaar; DBSO



Werkloos na 1 jaar; Leertijd





Vlaanderen
verbeelding werkt

Knelpunten

Knelpunten

(op basis van adviezen van o.a. VLOR & SERV en doorlichting)

- ▶ Kwaliteit van de screening
- ▶ Kwaliteit van de trajectbegeleiding
- ▶ Validiteit/betrouwbaarheid van uitgereikte kwalificaties
- ▶ Mate van integratie tussen werk- en leercomponent
- ▶ (niet-)invulling arbeidsdeelname; invulling voltijds engagement
- ▶ Afbakening van verschillende fasen
- ▶ Aantal statuten
- ▶ Stelsel niet aangepast aan toenemend aantal niet-leerplichtige leerlingen